

Plan wydawniczy
Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury
na rok 2026

Działalność wydawnicza Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury w roku 2026 ma na celu uzupełnienie szkolenia wstępnego oraz szkolenia ustawicznego poprzez wydanie publikacji książkowych oraz Kwartalnika Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.

Kwartalnik Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury

Czasopismo jest skierowane do szeroko pojętego środowiska prawniczego, przede wszystkim do sędziów, prokuratorów, referendarzy sądowych, asesorów sądowych i asesorów prokuratury, asystentów sędziów i prokuratorów, urzędników sądów i prokuratury oraz aplikantów aplikacji sędziowskiej i prokuratorskiej, ale również do przedstawicieli nauki prawa oraz innych prawniczych grup zawodowych, w tym adwokatów, radców prawnych i notariuszy. Dla aplikantów, ale także innych osób, które rozpoczynają swoją działalność naukową jest czasopismem, w którym mogą publikować swoje pierwsze artykuły naukowe.

Działy, w ramach których publikowane są teksty w Kwartalniku to: artykuły i studia, materiały szkoleniowe, glosy, sprawozdania, przegląd orzecznictwa, komparatystyka i współpraca międzynarodowa, debiuty oraz dział poświęcony problematyce dydaktycznej.

Podstawowym założeniem dla Kwartalnika na rok 2026 jest wydanie czterech zeszytów (możliwe jest wydanie zeszytów łączonych), oraz zeszyty 1-2 (57) 2025.

W roku 2026 Kwartalnik będzie wydawany jedynie w formie elektronicznej i w postaci e-booka będzie dystrybuowany bezpłatnie do sądów apelacyjnych, prokuratur regionalnych, Sądu Najwyższego, Prokuratury Krajowej, Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz innych instytucji związanych z wymiarem sprawiedliwości i prokuraturą, uczelni wyższych kształcących na kierunku prawo. Materiały publikowane w Kwartalniku będą też zamieszczane w bazach czasopism naukowych (m.in. ICI World of Journals). W roku 2026 podejmowane będą dalsze działania mające na celu popularyzację Kwartalnika, poszerzenie grona Autorów publikujących w Kwartalniku, a także zwiększenie punktacji Kwartalnika (aktualnie punktacja Kwartalnika to 40 pkt.)

Zaplanowane publikacje książkowe:

1. Odpowiedzialność prokuratora na tle obowiązującego modelu odpowiedzialności dyscyplinarnej

Autor: Robert Kmieciak

Skrócona wersja pracy doktorskiej napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Hanny Paluszkiewicz oraz promotora pomocniczego dra Alfreda Staszaka obroniona na Uniwersytecie Szczecińskim w 2025 r.

Adresaci: prokuratorzy i asesory prokuratury, sędziowie i asesory sądowi oraz aplikanci sędziowscy i prokuratorscy.

Planowana objętość: 20 arkuszy wydawniczych.

Rodzaj publikacji: monografia.

Nakład: 200 egzemplarzy.

Streszczenie pracy zamieszczono w [Załączniku 1](#).

2. Jawność zewnętrzna posiedzenia i rozprawy w polskim procesie karnym

Autor: Artur Ozimek

Praca doktorska napisana pod kierunkiem dr hab. Dariusza Świeckiego, prof. UŁ obroniona na Uniwersytecie Łódzkim w 2024 r.

Adresaci: sędziowie i asesory sądowi, prokuratorzy i asesory prokuratury oraz aplikanci sędziowscy i prokuratorscy.

Planowana objętość: 20 arkuszy wydawniczych, a po wprowadzeniu zmian i skróceniu z 20,8 arkusza zmniejszono do 18,5.

Rodzaj publikacji: monografia.

Nakład: 200 egzemplarzy.

Streszczenie pracy zamieszczono w [Załączniku 2](#).

W 2026 roku będą trwały prace nad przygotowaniem ostatecznej wersji tekstów, które zostaną wydane.

Załącznik 1. Streszczenie

- Odpowiedzialność prokuratora na tle obowiązującego modelu odpowiedzialności dyscyplinarnej

Przedmiotem analizy przeprowadzonej w rozprawie był normatywny model postępowania dyscyplinarnego prokuratorów. Elementy kształtujące zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej prokuratorów i źródła tych zasad stanowiły tylko tło dla rozważań modelowych.

W pracy przyjęto, że odpowiedzialność dyscyplinarna jest postrzegana jako instytucja prawna służąca do dyscyplinowania i samokontroli wyodrębnionych organizacyjnie i prawnie grup społecznych (zawodowych). Wypełnia istotną z punktu widzenia interesów tej grupy rolę, eliminującą z jej szeregów osoby, które nie spełniają cech osobowościowych, niezbędnych do zajmowania określonego stanowiska lub funkcji. Cechy te są oznaczane szczególnie jaszkrawo jako desygnaty norm etycznych tworzących prawo moralne.

W rozważaniach o optymalnym modelu postępowania dyscyplinarnego zbadano zasady ustrojowe i zasady funkcjonowania prokuratury jako instytucji praworządowego państwa. Niebudzący wątpliwości jest bowiem związek pomiędzy tym, jaka jest prokuratura i jaki ma być zatrudniony w niej „idealny” prokurator. Paradygmat prokuratora o nieskazitelnym charakterze jest w tym wypadku podniesiony do rangi normy prawnej, a ściślej stanowi wymóg dla zatrudnienia i oceny zachowań zawodowych i pozazawodowych prokuratora.

Prokuratura stanowiła i stanowi do dziś jeden z najważniejszych filarów funkcjonowania praworządowego państwa. To prokurator jest strażnikiem praworządności, trzyma pieczę nad przestrzeganiem prawa przez organy państwa. Podstawowym zadaniem prokuratury (jak i każdego prokuratora z osobna) jest ochrona ładu konstytucyjnego i realizacja podstawowych zasad państwa prawa, w tym przede wszystkim w przestrzeni prawa karnego.

Na potrzeby pracy opracowano pięć hipotez badawczych. Przyjęto, iż obowiązujący model odpowiedzialności dyscyplinarnej prokuratorów zawiera częściowo nieskuteczne mechanizmy eliminowania nieetycznych i nieprofesjonalnych postaw prokuratorów, przez co nie chroni skutecznie gwarantowanych konwencyjnie i konstytucyjnie praw i wolności obywatelskich w prowadzonych lub nadzorowanych przez nich postępowaniach karnych, cywilnych

i administracyjnych, a przez to nie zapewnia prawidłowego funkcjonowania prokuratury jako organu stojącego na straży praworządności. Prawidłowe i zgodne z interesem społecznym wykonywanie zawodu prokuratora wymaga oparcia aktywności zawodowej prokuratorów nie tylko o normy wynikające z prawa pozytywnego (ustawy Prawo o prokuraturze, rozporządzenia w sprawie wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz pozostałych ustaw), ale także w oparciu o prawidłowo i kompleksowo ukształtowane prawo moralne prokuratorów, które tworzą normy etyki zawodowej i zasady moralne. Prawo dyscyplinarne prokuratorów mające swoje źródło w prawie stanowionym, jak i w prawie moralnym, powinno formułować takie przesłanki odpowiedzialności dyscyplinarnej, aby służyły one zapewnieniu prawidłowego sposobu i poziomu wykonywania obowiązków służbowych przez prokuratora, a nadto służyło realizacji jego głównego zadania, jakim jest stanie na straży praworządności. W obu przypadkach prokurator musi mieć na uwadze interes obywateli, gwarancje ich praw i wolności, a także dbałość o interes społeczny, co wyraża się w trosce o prawidłowe funkcjonowanie organów wymiaru sprawiedliwości. Urzeczywistnienie powyższych celów jest istotnie utrudnione z uwagi na możliwość pociągnięcia do odpowiedzialności dyscyplinarnej prokuratora, który w oparciu o przepisy postępowania karnego i postępowania cywilnego będzie dążył do zapewnienia prawidłowej (konwencyjnie i konstytucyjnie) obsady organów wymiaru sprawiedliwości. W ten sposób prawo dyscyplinarne prokuratorów zawiera sprzeczne regulacje związane z możliwością pociągnięcia prokuratora do odpowiedzialności dyscyplinarnej za popełnienie tzw. „przewinienia przeciwko wymiarowi sprawiedliwości”, podczas gdy brak spowodować jego odpowiedzialność dyscyplinarną za rażącą i oczywistą obrazę np. art. 438 § 1 pkt 2 polskiego kodeksu postępowania karnego i uchybienie przez to godności prokuratora. Typy przewinień dyscyplinarnych „przeciwko wymiarowi sprawiedliwości” stanowią wyraz „ustawowego bezprawia”, które zawiera sankcję za przestrzeganie przez prokuratora prawa wyższego rzędu, standardów wynikających z prawa międzynarodowego i Konstytucji RP. Nadto, nie można formułować kontratypu odpowiedzialności dyscyplinarnej prokuratorów w oparciu o ogólne i nieostre przesłanki (działanie albo zaniechanie podjęte wyłącznie w interesie społecznym). Obowiązujący model odpowiedzialności dyscyplinarnej prokuratorów z uwagi na sposób zorganizowania organów dyscyplinarnych, ich ustrój oraz możliwość odwołania do Sądu Najwyższego, nie stanowi prawidłowego i odpowiedniego mechanizmu oddziaływania na właściwe i zgodne z interesem

publicznym wykonywanie zawodu prokuratora. Przyjęte rozwiązania i regulacje procesu dyscyplinarnego nie umożliwiają eliminowania postaw nieetycznych i nieprofesjonalnych przez to, iż sposób ukształtowania kontroli instancyjnej nie spełnia wymogów prawa do sądu właściwie zorganizowanego, obsadzonego, niezawisłego, bezstronnego i niezależnego.

Podstawową metodą badawczą, którą wykorzystano w pracy jest metoda prawnodogmatyczna. Do zaprezentowania ewolucji instytucji prokuratora i prokuratury w ujęciu powszechnym oraz z perspektywy polskich doświadczeń użyto metody historycznej. Wykorzystano także metodę analizy systemowej. Metodę analizy porównawczej użyto do porównania oraz zbadania odpowiedniego i uniwersalnego stosowania zbiorów zasad etyki zawodowej zawodów prawniczych oraz materialnoprawnych podstaw odpowiedzialności dyscyplinarnej zawodów prawniczych.

Struktura rozprawy została dostosowana do zakresu prowadzonych badań oraz wykorzystanych metod badawczych. Główną oś rozważań stanowiło zagadnienie optymalnego modelu odpowiedzialności dyscyplinarnej prokuratorów w systemie polskiego prawa. Poszukiwanie najlepszych rozwiązań prawnych wymagało sięgnięcia do dorobku wcześniejszych pokoleń i ustalenia, jak zasady odpowiedzialności zawodowej kształtowały się w polskim prawie na przestrzeni najważniejszych okresów rozwoju państwa po odzyskaniu niepodległości. Niemniej istotne są badania rozwiązań normatywnych i ukształtowanej na ich podstawie praktyki prowadzenia postępowań dyscyplinarnych współcześnie, podlegające przemianom społecznym, kulturowym a nade wszystko politycznym. Rozważania zostały zamieszczone w 7 rozdziałach.

We wnioskach końcowych zawarto konkluzje wynikające z treści przedstawionych w poszczególnych rozdziałach oraz sformułowano szereg postulatów de lege ferenda.

Załącznik 2. Streszczenie

- Jawność zewnętrzna posiedzenia i rozprawy w polskim procesie karnym

Tematem rozprawy jest jawność zewnętrzna posiedzenia i rozprawy w polskim procesie karnym. Dokonano analizy pojęcia jawności jako zasady procesowej. Brak legalnej definicji „sprawy” wymagał zatem sięgnięcia w pierwszej kolejności do dorobku orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, który nie tylko wypracował stanowisko w tej kwestii ale także wyznaczył parametry, jakie należy zastosować, żeby ustalić, czy mamy do czynienia ze sprawą w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. W podobnym tonie wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale siedmiu sędziów z 28 marca 2012r. Ten sam schemat zastosowano do zdekodowania pojęcia „jawności”. Wyjaśnienie znaczenia obydwu pojęć: sprawy i jawności, pozwoliło na analizę zgodności tych rozwiązań ze źródłami prawa międzynarodowego. Omówiono także poglądy prezentowane przez przedstawicieli doktryny. Skupiono się na prezentacji różnych definicji, w tym także tych, które negują jawność zewnętrzną jako zasadę procesową. Te rozważania skonfrontowano z pojęciem jawności, funkcjonującej na poziomie prawa międzynarodowego, jak i w Konstytucji RP. Pozwoliło to na wyróżnienie trzech stanowisk różnie ujmujących jawność: pierwsze traktujące jawność w szerokim znaczeniu. bowiem obejmuje jawność zewnętrzną i wewnętrzną, drugie, że obydwie jawności należy taktować jako oddzielne zasady procesowe i trzecie utożsamiające jawność z publicznością.

Jawne rozpoznanie sprawy może ingerować w wolności i prawa chronione konstytucyjnie. Dlatego dokonano analizy ochrony danych osobowych oraz prawa do prywatności, w których może dochodzić do kolizji dóbr. Pojawiły się również nowe obszary zagrożeń, ograniczających jawność, które wynikały z pandemii COVID-19. Ujawniły one niepokojący trend, związany z wykorzystaniem tej nadzwyczajnej sytuacji, polegający na ograniczaniu czy wręcz wyłączeniu jawności rozprawy i posiedzenia, mimo braku podstawy prawnej. Teza ta została udowodniona omówieniem szeregu decyzji podejmowanych przez prezesów sądów, które wprowadzały restrykcje dotyczące poruszania się po budynkach sądowych. W ich efekcie zarówno publiczność jak i środki masowego przekazu zostały pozbawione możliwości wzięcia udziału w rozprawach, w których nie była wyłączona jawność. Skutkiem pandemii było również wprowadzenie do porządku prawnego możliwości prowadzenia rozprawy zdalnej, która odbywa się przy użyciu urządzeń technicznych,

umożliwiających udział w niej na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku. Powoduje to określone skutki w sferze jawności rozprawy czy posiedzenia. Przepisy dotyczące jawności nie są bowiem przystosowane do takiej formuły procesu, zważywszy na to, że odbywa się on jednocześnie w kilku miejscach.

Kolejnym elementem pracy było określenie podmiotów, uprawnionych do udziału w jawnej rozprawie i posiedzeniu. W pierwszej grupie są to osoby biorące udział w postępowaniu oraz publiczność. W drugiej grupie znajdują się przedstawiciele środków masowego przekazu.

Następnie została omówiona zasada jawności zewnętrznej w kontekście forum rozpoznania sprawy. Ustawodawca zdecydował, że w zależności od rodzaju forum, w różny sposób kształtowana jest jawność. I tak w wypadku rozprawy, jako głównego forum rozpoznania sprawy karnej, zasadą jest jej jawność. Inaczej uregulowano to odnośnie do posiedzeń. Jako regułę przyjęto, że posiedzenia odbywają się z wyłączeniem jawności. Wspólne są natomiast zasady wyłączania jawności. Można w tym zakresie wyodrębnić trzy formy. Pierwsza, która przewiduje niejawnosć *ex lege*, druga fakultatywne wyłączenie jawności i trzecia związana z wyłączeniem jawności na czas przeprowadzenia określonego dowodu. Przeprowadzono analizę przesłanek, jakie stanowią podstawę prawną wyłączenia jawności jak i postępowanie w tym przedmiocie. Odmienne reguły dotyczące jawności posiedzeń wynikają z katalogu jawnych z urzędu posiedzeń oraz, że prezes sądu lub sąd może zdecydować o jawnym rozpoznaniu każdej sprawy na posiedzeniu. Wątpliwości, jakie się w tym zakresie pojawiły, dotyczą spraw, rozpoznawanych przez sąd w ramach czynności w postępowaniu przygotowawczym, w którym to postępowaniu dominującą formą jest jego tajność. Podobne problemy odnoszą się do referendarzy sądowych, których uprawnienia do orzekania nie obejmują możliwości rozstrzygnięcia w przedmiocie jawności posiedzenia. Przepisy regulujące jawność w kodeksie postępowania karnego zostały poddane testowi zgodności z Konstytucją RP. Powody wyłączenia jawności, określone w art. 45 ust. 2 Konstytucji RP znaczeniowo pokrywają się z treścią przesłanek opisanych w art. 360 k.p.k. Takie same wnioski wynikają z konfrontacji z Europejską Konwencją Praw Człowieka i Międzynarodowym Paktem Praw Obywatelskich i Politycznych.

Z wyłączeniem jawności rozpoznania sprawy wiążą się określone skutki w zakresie wyrokowania. Zasadą rangi konstytucyjnej jest wymóg publicznego ogłoszenia wyroku i nie są w tym względzie przewidziane żadne wyjątki. Także kodeks postępowania karnego powielił tę

zasadę. Mimo to, przewidziano sytuacje, w których standard konstytucyjny nie jest w pełni zachowany. Dotyczy to przede wszystkim wyroków, jakie są wydawane na posiedzeniach. Zaproponowane przez ustawodawcę sposoby ogłaszania wyroku są uzależnione od tego, czy posiedzenie odbyło się z wyłączeniem jawności czy jawnie oraz od stawiennictwa stron. Jeśli odbyło się z wyłączeniem jawności oraz wobec braku stron, wyroku nie ogłasza się. Przyjmuje się w składając jego odpis na okres 7 dni w sekretariacie sądu. Kiedy posiedzenie odbywa się jawnie i nikt się nie stawił, sąd może uznać wydany wyrok za ogłoszony. Obydwa rozwiązania zostały poddane krytyce przede wszystkim z uwagi na brak spójności z wymogiem publicznego ogłoszenia wyroku. Trzeba przy tym podkreślić, że mimo podnoszonych wątpliwości konstytucyjnych, nie można zignorować mocnych argumentów przemawiających za przyjęciem rozwiązania w postaci uznania wyroku za ogłoszony, kiedy nikt się nie stawi.

Ostatnim elementem rozprawy były badania empiryczne przeprowadzone w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie. Dotyczyły spraw w przedmiocie stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania na etapie postępowania przygotowawczego i sądowego. Badaniu poddano protokoły posiedzenia i rozprawy zawarte w tych aktach. Przedmiotem dowodzenia było sprawdzenie czy cel ustawodawcy, jakim było uregulowanie jawności posiedzeń, został osiągnięty oraz czy i w jakim zakresie sądy stosują te przepisy. Wyniki tych badań nie pozostawiły żadnych wątpliwości, że wprowadzenie regulacji dotyczącej zasad jawności posiedzeń sądowych, nie spowodowało zwiększenia dostępności posiedzeń z punktu widzenia jawności zewnętrznej. W efekcie uregulowanie zasad jawności posiedzeń nie spowodowało zwiększenia dostępności posiedzeń z punktu widzenia jawności zewnętrznej. Przeprowadzona analiza i badania prowadzą do wniosku, że zasada jawności zewnętrznej ma rudymen tarne znaczenie dla realizacji prawa do sprawiedliwego procesu. Publiczność uczestnicząc w postępowaniu, kontrolują działalność sądu. Środki masowego przekazu realizują prawo do informacji na temat działalności wymiaru sprawiedliwości. Strony postępowania mogą publicznie przedstawić swoje racje, co sprzyja realizacji prawa do obrony. Jawność dotyczy także sądu, którego działalność powinna być transparentna i zrozumiała dla obywateli.